

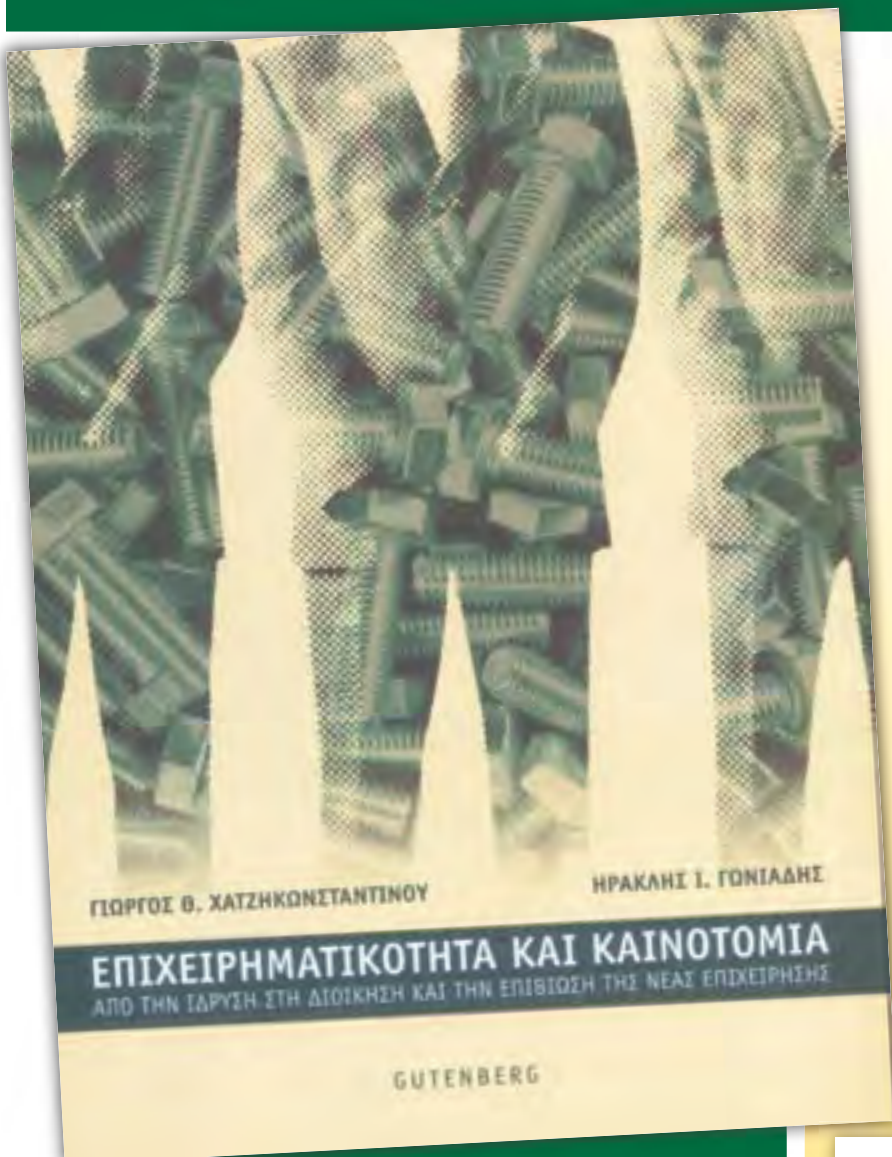

Ένθετο αφιέρωμα

Στην εκδήλωση παρουσίασης του βιβλίου των **Γιώργου Χατζηκωνσταντίνου** και **Ηρακλή Γωνιάδη**

«Επιχειρηματικότητα και καινοτομία

από την ίδρυση στη διοίκηση και την επιβίωση της νέας επιχείρησης»

Το βιβλίο παρουσίασαν:

- ο **Φίλιππος Σαχινίδης**, βουλευτής ΠΑΣΟΚ Λάρισας
- ο **Σταμάτης Κουρούδης**, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας «Θρακικά Εκκοκιστήρια»
- ο **Δημήτρης Πολιτόπουλος**, διευθύνων σύμβουλος της Ζυθοποιίας Μακεδονίας - Θράκης»

Επιμέλεια ενθέτου:
Τζένη Κατσαρή - Βαφειάδη

Από τις πλέον εξαιρετικές παρουσιάσεις βιβλίων, αυτή που πραγματοποιήθηκε το βράδυ της Τετάρτης, 10 Ιουνίου 2009, στην αίθουσα του Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου, στις 7:30 το απόγευμα. Κατά τη διάρκειά της παρουσιάστηκε το βιβλίο των Γιώργου Χατζηκωνσταντίνου και Ηρακλή Γωνιάδη «Επιχειρηματικότητα και καινοτομία - Από την ίδρυση στη διοίκηση και την επιβίωση της νέας επιχείρησης».

Το βιβλίο έχει εκδοθεί από τις εκδόσεις Gutenberg και αναφέρεται στις σημαντικές μεταλληαγές και διαφοροποιήσεις που διέρχεται η κοινωνία μετά την κα-

τάρρευση του διπολισμού στο τέλος της δεκαετίας του 1980 και στις αρχές του 1990 και στα μεγάλα τεχνολογικά επιτεύγματα που γνώρισε η ανθρωπότητα στην εποχή της νέας τάξης πραγμάτων.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης ακούστηκαν ενδιαφέρουσες απόψεις για τα θέματα της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας αλλά και αναπτύχθηκε ένας γόνιμος διάλογος κυρίως μεταξύ του κ. Σαχινίδη και των συγγραφέων του βιβλίου.

Να σημειωθεί ότι την συζήτηση διύθυνε η διευθύντρια και εκδότρια του ΠτΘ κ. Τζένη Κατσαρή - Βαφειάδη.

Φίλιππος Σαχινίδης:

«Πρόκληση για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά»

Ο κ. Σαχινίδης ξεκινώντας ξεκαθάρισε ότι αποδέχτηκε την πρόταση να παρουσιάσει το βιβλίο ως οικονομολόγος «γιατί πιστεύω ότι το θέμα του βιβλίου είναι πάρα πολύ επίκαιρο ιδιαίτερα σε συνθήκες κρίσης και μπορεί να δώσει έναυσμα για μια δημιουργική συζήτηση πάνω στο ζήτημα αυτό και ειδικότερα στο τι είδους οικονομία θέλουμε να έχουμε».

«Το βιβλίο έχει διδακτικό χαρακτήρα»

Το βιβλίο έχει διδακτικό χαρακτήρα και είναι πολύ κατανοητό ακόμη και από κάποιον που δεν έχει ειδική παιδεία στα οικονομικά ζητήματα. Επιπρόσθετα ο τρόπος παρουσίασης καθιστά ακόμη πιο φιλική την ανάγνωση αφού δεν πνίγει τον αναγνώστη παραθέτοντας απλά ορισμούς και θεωρίες αλλά συνοδεύεται από στατιστικούς πίνακες, σχεδιαγράμματα και από φωτογραφικό υλικό με πίνακες ζωγραφικής. Η βιβλιογραφία παραπέμπει στις πηγές, ενώ υπάρχει και παράθεση ιστοτόπων από όπου ο αναγνώστης μπορεί να αναζητήσει πρόσθετη πληροφόρηση.

Αυτό που καθιστά το βιβλίο ακόμη πιο ενδιαφέρον είναι όπως επισημαίνουν και οι συγγραφείς ότι έχει τη δική του ιδιαίτερη οπτική γωνία αφού το ζήτημα προσεγγίζεται με μια κριτική στάση. Όπως ήνε και στην εισαγωγή, στόχος μας ήταν «να παρουσιάσουμε ένα έργο που πέρα από την επιστημονική του τεκμηρίωση θα περιλάμβανε αρχές και αξίες που δεν πρέπει να λησμονούνται και που πρέπει να χαρακτηρίζουν την προσωπικότητα και τη γενικότερη εικόνα του καινοτόμου επιχειρηματία.» Και θέλω πριν προχωρήσω να καταθέσω ευθύς εξαρχής ότι το θεωρώ πολύ έντιμο να ξεκαθαρίζεις από την αρχή ότι η προσέγγισή σου δεν είναι ιδεολογικά ουδέτερη όπως επιχειρούν οι νεοκλασικοί οικονομολόγοι. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι οι απόψεις που παρουσιάζονται στα επτά κεφάλαια του βιβλίου δεν επιδέχονται κριτική κάτι που άηλωστε επιζητούν και οι ίδιοι. Έτσι σε ορισμένα σημεία προβληματίστηκα αν η θέση των συγγραφέων είναι ιδεαλιστικοί αφορισμοί ή πρόταση για υλοποίηση.

Για παράδειγμα διαβάζω:

«Η πολεμική βιομηχανία σήμερα είναι ιδιωματική και στους εξοπλισμούς ή την Άμυνας μην ζητούμε ανταγωνισμούς αλλά κατάργηση των πολεμικών βιομηχανιών και ας μείνουν 1 δισεκατ. άνεργοι.» Η πρώτη απορία που μου γεννήθηκε είναι αν η βιομηχανία ήταν κρατική θα άλλαζε κάτι στο χαρακτήρα της. Αν νάη δεν εννοούν αυτό οι συγγραφείς τότε πρέπει να υπενθυμίσω ότι στην ιστορία της ανθρωπότητας από τους προϊστορικούς χρόνους μέχρι σήμερα η πολεμική τεχνολογία καθόριζε ποιος επιβιώνει και ποιος όχι. Πόσο ρεαλιστικό είναι να κλείσουν όλες οι πολεμικές βιομηχανίες στον κόσμο. Είναι μια επιθυμία να σταματήσει ο πόλεμος αλλά δύσκολα μπορούμε να πετύχουμε κάτι ουσιαστικό προς αυτή την κατεύθυνση.

Και υποστηρίζω αυτήν την άποψη γνωρίζοντας ότι η Ελλάδα ζημιώνεται πληρώνοντας τεράστια ποσά κάθε χρόνο για εξοπλισμούς, ποσά που πηγαίνουν σε τρίτες χώρες και όχι εδώ στην Ελλάδα στην υγεία στην παιδεία στην έρευνα ή στην καταπο-

λέμηση της κοινωνικής ανισότητας.

Ή πάη έχοντας ασχοληθεί ιδιαίτερα με το ζήτημα της πράσινης ανάπτυξης και επειδή συνειδητοποιώ ως οικονομολόγος ότι το παραγωγικό πρότυπο της χώρας μας έχει εξαντλήσει τη δυναμική του και πρέπει να κατευθυνθούμε προς την πράσινη ανάπτυξη αδυνατώ να κατανοήσω την κριτική στάση απέναντι σε επιλογές που διορθώνουν τις αδυναμίες της αγοράς. Για παράδειγμα το «ρυπαίνων πληρώνει» οι συγγραφείς το χαρακτηρίζουν ως εκφοβιστικό μέτρο.

Γιατί εκφοβιστικό; Εμένα με τρομοκρατεί η ιδέα ότι κάποιοι επιχειρηματίες ρυπαίνουν θέτοντας ζωές σε κίνδυνο και χρησιμοποιούν ως ασπίδα τους εργαζόμενους για να μην υποχρεωθούν να υιοθετήσουν αντιρροπτική τεχνολογία.

Και το σχολιάζω αυτό γιατί λίγο παρακάτω οι ίδιοι συγγραφείς καλούν τους επόμενους επιχειρηματίες να υιοθετήσουν ευθύς εξαρχής τεχνολογίες φιλικές στο περιβάλλον, άποψη με την οποία συμφωνώ απόλυτα.

Αλλά πώς θα επιβραβεύσω αυτόν που υιοθετεί πράσινες τεχνολογίες, αν δεν τιμωρήσω αυτόν που ρυπαίνει;

Ίσως να αδικώ τους συγγραφείς και να φαίνομαι υπερβολικός στην κριτική μου εστιάζοντας σε σημεία που δεν είναι κομβικά, αλλά μια αξιόλογη προσπάθεια μπορεί να αδικείται από τέτοιες απόψεις. Και επειδή οι λέξεις που χρησιμοποιούμε έχουν ένα ιδιαίτερο φορτίο, προβληματίστηκα μόλις διαπίστωσα μια κριτική στάση απέναντι σε μέτρα που στοχεύουν στο να καλύψουν την αδυναμία της αγοράς να προστατέψει το περιβάλλον. Τα μέτρα που λαμβάνονται δεν με ενοχλούν αν προκύπτουν από μια λογική που εντάσσεται στο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι αγορές. Ειδικά αν πετυχαίνουν τον τελικό στόχο δηλαδή να προστατέψουμε το περιβάλλον και να μην εξαντλήσουμε τους περιορισμένους ορυκτούς πόρους, στερώντας την πρόσβαση σε αυτούς από τις επόμενες γενιές.

Ο Γιώργος Πεταλιτής και ο Κώστας Λιούρτας

«Ποιοτική επιχειρηματικότητα»

Στην οικονομική θεωρία αλλά και στο πλαίσιο της κοινής αντίληψης η οικονομική ανάπτυξη είναι συνυφασμένη με την επιχειρηματική δράση στις αγορές αγαθών και υπηρεσιών. Η πραγματική σημασία όμως της επιχειρηματικότητας ξεπερνάει τις διαστάσεις των οικονομικών μεγεθών. Στην πραγματικότητα η επιχειρηματική δράση είναι απόλυτα συνυφασμένη με το γενικότερο βιοτικό επίπεδο των κατοίκων μιας χώρας και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στο βαθμό που αυτά εξαρτώνται από την ιδιωτική πρωτοβουλία.

Όταν λοιπόν μιλάμε για επιχειρηματικότητα δεν πρέπει να ενδιαφερόμαστε μόνο για τα ποσοτικά μέτρα αλλά, ίσως περισσότερο, για τα ποιοτικά κριτήρια της επιχειρηματικότητας όπως η καινοτομικότητα, οι προοπτικές δημιουργίας απασχόλησης, η τεχνολογική διάσταση των εγχειρημάτων κ.α.

Κατά τη γνώμη μου, η συζήτηση για την ποιοτική επιχειρηματικότητα δε θα μπορούσε να γίνει σε πιο κατάλληλο τόπο και χρόνο, στην Ελλάδα και μάλιστα σε περίοδο κρίσης. Η χώρα μας εμφανίζει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά όσον αφορά στους δείκτες επιχειρηματικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, ενώ στα ποσοτικά μεγέθη οι επιδόσεις μας είναι αντίστοιχες με αυτές της ΕΕ και μάλιστα των πλούσιων χωρών, σε

όλους τους ποιοτικούς δείκτες υστερούμε δραματικά.

Έτσι, ενώ η επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα στη χώρα μας, η θέση αυτή αντικατοπτρίζει τα υψηλά ποσοστά της επιχειρηματικότητας ανάγκης που αναπτύσσεται σε βάρος της επιχειρηματικότητας ευκαιρίας. Με άλλα λόγια ένα πολύ υψηλό ποσοστό των επιχειρηματικών προσπαθειών πραγματοποιούνται λόγω έλλειψης άλλων δυνατοτήτων απασχόλησης κι όχι λόγω αξιοποίησης μιας επιχειρηματικής ευκαιρίας.

Ταυτόχρονα, η ρηχότητα, η εσωστρέφεια κι η μικρή συμβολή στην απασχόληση παραμένουν από τα βασικά χαρακτηριστικά της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα.

Είναι λοιπόν φανερό ότι η μεγάλη πρόκληση στο σχεδιασμό των πολιτικών για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στο μέλλον δεν είναι η ποσότητα των εγχειρημάτων που ξεκινούν στη χώρα μας σε ετήσια βάση αλλά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που συγκεντρώνουν.

Η κρίση με την οποία βρέθηκε πρόσφατα αντιμετώπιση η χώρα μας δίνει μία ιδιαίτερη χροιά σ' αυτήν την πρόκληση. Η κάμψη της οικονομικής δραστηριότητας είναι λογικό να σημαίνει μείωση των επιχειρηματικών ευκαιριών, σημαίνει όμως επίσης ότι οι πόροι που μπορεί μια κοινωνία να διαθέσει για την έναρξη νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων είναι ακόμα λιγότεροι.

«Βασική έννοια της ποιοτικής επιχειρηματικότητας η καινοτομία»

Σ' αυτό το πλαίσιο η ποιοτική πλευρά της επιχειρηματικότητας παίζει έναν ουσιώδη ρόλο, γιατί εξασφαλίζει ότι ακόμα κι αν διατίθενται λιγότεροι πόροι απ' ό,τι στο παρελθόν, τα αποτελέσματά τους μπορούν να είναι τα υψηλότερα δυνατά, τόσο για την κάθε επιχείρηση όσο και για ολόκληρη την κοινωνία που απολαμβάνει τις υπηρεσίες και τα προϊόντα.

Τα ερωτήματα που πρέπει να αναπτυχθούν σ' αυτό το σημείο είναι δύο:

- Ποια είναι τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί η επιχειρηματικότητα ως «ποιοτική»;
- Πώς με βάση αυτά τα κριτήρια μπορούμε να σχεδιάσουμε δράσεις ενίσχυσης της ποιοτικής επιχειρηματικότητας;

Ως προς το πρώτο ερώτημα, υπάρχει μία σειρά ποιοτικών κριτηρίων που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας όπως η σκοπιμότητα του επιχειρηματικού σχεδίου, η εμπειρία και η δημιουργικότητα του επιχειρηματία, τα χαρακτηριστικά του προϊόντος και της αγοράς. Η βασική όμως έννοια της ποιοτικής επιχειρηματικότητας, η οποία μάλιστα σε ένα μεγάλο βαθμό συμπυκνώνει όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά, είναι η καινοτομία.

Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η έννοια της καινοτομίας δεν εξαντλείται στην καινοτομία προϊόντος αλλά μπορεί να πάρει κι άλλες μορφές όπως τη μορφή νέας οργανωτικής δομής, μιας νέας διεργασίας παραγωγής, μιας νέας αγοράς ή ενός νέου συνδυασμού τεχνολογιών και οργανωτικών σχημάτων που ήδη υπάρχουν.

Είναι ακριβώς αυτή η πολυμορφία που επιτρέπει στην καινοτομική δυναμική να εκδηλωθεί ακόμη και στους πιο παραδοσιακούς κλάδους παραγωγής, κι αυτό φυσικά έχει ιδιαίτερη σημασία για τη χώρα μας.

Ωστόσο, με εξαίρεση την εισαγωγή νέων τεχνολογιών, σε όλα τα υπόλοιπα ποιοτικά κριτήρια που περιλαμβάνονται στην έρευνα του GEM η Ελλάδα υστερεί σε σχέση με τους μέσους όρους των άλλων χωρών και ιδίως με τους μέσους όρους των χωρών της Ευρώπης.

Κι εδώ είναι σκόπιμο να τονιστεί ότι τα δεδομένα του GEM έχουν μία ιδιαίτερη σημασία γιατί δεν αφορούν αντικειμενικές μετρήσεις αλλά τις εκτιμήσεις των ίδιων των επιχειρηματιών.

Συνεπώς, η αρνητική στάση των επιχειρηματιών στο ερώτημα για το κατά πόσο το προϊόν τους θα θεωρηθεί ως κάτι νέο από τους πελάτες μάλλον συνεπάγεται ότι οι ίδιοι δεν επιδιώκουν κάτι τέτοιο.

Γιατί όμως συμβαίνει αυτό; Έχει η Ελλάδα τη δυναμική που απαιτείται για να αναπτύξει καινοτομική δράση ή πρέπει να

συμβιβαστούμε με την ιδέα της στερείας επιχειρηματικότητας;

Εδώ πρέπει να τονιστεί ότι η εικόνα που παρουσιάζεται στην Ελλάδα είναι άκρως αντιφατική. Ενώ οι βασικοί δείκτες φανερώνουν ότι το ελληνικό σύστημα καινοτομίας υστερεί ένα μεγάλο μέρος των νέων εγχειρημάτων στηρίζεται στη χρήση πολύ πρόσφατης τεχνολογίας.

Αυτή η αντιφατική εικόνα αποδεικνύει ότι υπάρχει η τάση για ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας που στηρίζεται σε καινοτομίες παρόλο που οι καινοτομίες αυτές δεν παράγονται εγχώρια.

Προκύπτει λοιπόν το ερώτημα: Αρκεί για τη χώρα μας να περιοριστεί στη εισαγωγή καινοτομιών που παράγονται στο εξωτερικό χωρίς να συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής της;

Εδώ παρουσιάζεται άλλη μία αντιφατική εικόνα γιατί ενώ αποδεικνύεται ότι η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να παράγει καινοτομίες τελικά δεν το κάνει.

Συγκεκριμένα, ενώ καταλαμβάνει τις τελευταίες θέσεις στους δείκτες καινοτομίας οι επιδόσεις μας σε δείκτες εισροών της παραγωγής καινοτομίας (όπως οι απόφοιτοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το εκπαιδευτικό επίπεδο των νέων, η δημόσια χρηματοδότηση των επιχειρήσεων για καινοτομία) είναι σε καλό επίπεδο, αντίστοιχο με το μέσο κοινοτικό όρο.

Οι χαμηλές επιδόσεις της χώρας μας σε σχέση με τις δυνατότητές της, όπως αυτές αποτυπώνονται στους σχετικούς δείκτες, αποδεικνύουν ότι η προώθηση της καινοτομικής δράσης στη χώρα μας δεν είναι ένα απλό ζήτημα άμεσων πολιτικών παροχής κινήτρων στις επιχειρήσεις για καινοτομίες. Το ζήτημα είναι κατά πόσο αυτές οι άμεσες πολιτικές οδηγούν πράγματι σε αποδοτική αξιοποίηση των πόρων και δεν εξαντλούνται απλά στην απορρόφησή τους.

«Απαραίτητη η διαμόρφωση κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος φιλικού για τις καινοτομίες»

Σ' αυτό το πλαίσιο είναι απαραίτητη η διαμόρφωση ενός γενικού κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος «φιλικού» για τις καινοτομίες. Το περιβάλλον αυτό μπορεί να δημιουργηθεί μόνο με την ανάληψη (έμμεσων) πολιτικών από την πλευρά της Πολιτείας που θα ενθαρρύνουν την απορροφητική ικανότητα και τη δημιουργικότητα των φορέων της επιχειρηματικότητας. Σ' αυτούς τους δείκτες η χώρα μας έχει απογοητευτικές επιδόσεις.

Μία μορφή έμμεσης πολιτικής που πρέπει να εφαρμοστεί στη χώρα μας είναι η σταθερότητα και η σαφήνεια του φορολογικού πλαισίου.

Η έννοια της καινοτομίας περιλαμβάνει το στοιχείο του πειραματισμού και του ρίσκου της αποτυχίας. Η ασάφεια και η αστάθεια του φορολογικού συστήματος αυξάνουν την αβεβαιότητα του περιβάλλοντος στο οποίο δρα ο επιχειρηματίας και το αναμενόμενο κόστος μιας ενδεχόμενης αποτυχίας αποτρέποντάς τον με αυτόν τον τρόπο από τα καινοτομικά εγχειρήματα.

Μία άλλη έμμεση πολιτική σχετίζεται με την αναβάθμιση του ρυθμιστικού πλαισίου στο οποίο αναπτύσσεται η επιχειρηματική δραστηριότητα. Στην Ελλάδα το πλαίσιο αυτό χαρακτηρίζεται από μεγάλη γραφειοκρατία, προβλήματα διαφθοράς στη δημόσια διοίκηση και μειωμένη ευελιξία παρεχόμενων υπηρεσιών.

Επιπλέον, μία μεγάλη πρόκληση που παρουσιάζεται για τη χώρα μας είναι η μείωση του χάσματος ανάμεσα στην ερευνητική και την επιχειρηματική κοινότητα.

Αποδεικνύεται λοιπόν ότι αν και οι νέοι επιχειρηματίες κατανοούν τη σημασία εισαγωγής νέων τεχνολογιών η συνεργασία με την ερευνητική κοινότητα δε βρίσκεται ψηλά στις προτεραιότητές τους, αφού αρκούνται να εισάγουν έτοιμη γνώση. Και ισχύει βέβαια και το αντίστροφο, η ερευνητική κοινότητα υψηλού επιπέδου που διαθέτει η χώρα μας είναι στραμμένη στην επιστημονική γνώση καθαυτή κι όχι στην εμπορική της εκμετάλλευση».

Σταμάτης Κουρούδης:

«Η ανθρωποκεντρική αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μιας επιχείρησης»

Ο κ. Κουρούδης αναφέρθηκε στην προσωπικότητα και στην προσφορά των δύο συγγραφέων στην περιοχή, προσφορά όμως που δεν αναγνωρίστηκε, ενώ υπογράμμισε ως σημαντικό και ενδιαφέρον το θέμα για τους ανθρώπους που προσπαθούν να βρίσκονται στην επιχειρηματικότητα του σήμερα.

«Το βιβλίο δεν προσπαθεί να περάσει μια άποψη. Περιλαμβάνει πολλές διαφορετικές απόψεις σε ζητήματα που μας αφορούν. Ιδιαίτερα σε ό,τι έχει να κάνει με τη σημερινή εποχή, που όπως λένε οι συγγραφείς από την πτώση του τείχους και μετά, όπου τα πράγματα άλλαξαν με ραγδαίους ρυθμούς στην οικονομία, οι αλλαγές είναι τέτοιες που οι ασχολούμενοι με την επιχειρηματικότητα δεν μπορούν να τις παρακολουθήσουν και εκείνο που διδάσκει η πρακτική είναι η προσαρμοστικότητα στις αλλαγές που γίνονται.

Ο κ. Κουρούδης επικεντρώθηκε στο θέμα του ρόλου του κράτους σήμερα, μια συζήτηση που ξεκίνησε εδώ και πολλά χρόνια

Σαφέστατα το κράτος πρέπει να υπάρχει και αυτό φάνηκε τις μέρες της κρίσης. Πρέπει να προλαμβάνει κάποια πράγματα και να θέτει τους όρους αλλά μέχρι εκεί και όχι να είναι αυτό που θα ενεργεί στο πλαίσιο ενός κομματικού παιχνιδιού πώς θα αναπτυχθούν οι επιχειρήσεις. Η πολιτεία πρέπει να βάζει κανόνες όταν όμως αυτούς στην Ελλάδα τους έχουμε για να μπορούμε να τους παραβιάζουμε όποτε θέλουμε αυτό είναι σαφέστατα εις βάρος της επιχειρηματικότητας.

στο εξωτερικό ενώ στην χώρα μας με την εμφάνιση της οικονομικής κρίσης. «Δυστυχώς στην Ελλάδα το κράτος παρενέβαινε όλο και περισσότερο στην οικονομία και μας έκανε και εμάς να ζητάμε ό,τι θέλουμε από την πολιτεία με αποτέλεσμα να δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος». Ένα άλλο σημείο που στάθηκε ο κ. Κουρούδης είναι ότι το βιβλίο ξεκίνησε να γράφεται πριν ξεσπάσει η κρίση. «Παρόλα αυτά αυτό που προτείνει ως λύση, δηλαδή την ανθρωποκεντρική αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας, είναι αυτό που σήμερα ζητούν οι οικονομολόγοι με βάση τα αποτελέσματα της κρίσης. Αν δηλαδή αυτό το βιβλίο το διάβαζα πριν ένα χρόνο θα έλεγα ότι είναι ουμανιστικές απόψεις κάποιων οικονομολόγων θεωρητικών ανθρώπων της εκπαίδευσης. Σήμερα ακούγοντας αυτά από πολύ κόσμο αλλά και βλέποντας να

εφαρμόζεται από τις επιχειρήσεις, - και κυρίως αυτές που έχουν σχέση με τον τομέα των υπηρεσιών και τους εμπορίου, φαντάζομαι όμως ότι θα περάσει και στον τομέα της μεταποίησης,- θεωρώ ότι είναι από τα σημαντικότερα ζητήματα του βιβλίου η ανθρωποκεντρική αντιμετώπιση της επιχειρηματικότητας να αποτελέσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μιας επιχείρησης».

Όσον αφορά στην επιχειρηματικότητα τόνισε ότι οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζονται εχθρικά στην Ελλάδα και για αυτό βάσει έρευνας το 70% των νέων στη χώρα μας θέλουν να γίνουν δημόσιοι υπάλληλοι. «Στο βιβλίο σε πολλά σημεία κανείς να διακρίνει το άγχος των συγγραφέων να πουν ότι είναι με το μέρος των καλών επιχειρήσεων και όχι των κακών. Το κατανοώ αυτό και το βλέπω, γιατί όταν λέμε ότι είμαστε επιχειρηματίες ψάχνουν να βρουν αν πληρώνουμε τους εργαζόμενους, όταν ακούνε επιχείρηση σε κατατάσσουν στους απατεώνες. Σαφέστατα και οι επιχειρήσεις έχουν μερίδιο για αυτό, διότι πολλών επιχειρήσεων μέλημα είναι πώς θα πάρουν λεφτά από την πολιτεία και αυτό δυστυχώς ανακυκλώνεται και από την πλευρά της πολιτείας».

Ιδιαίτερα επικριτικός στο ρόλο του κράτους στάθηκε ο κ. Κουρούδης. «Οι επιχειρηματίες για το πιο παραμικρό ζήτημα ζητούν από την πολιτεία να παρέμβει όχι με εξωτερικά κριτήρια αλλά με βάση τα προβλήματα που έχει ο καθένας μας στον τόπο του και ζη-

Μεταξύ των παρευρισκομένων και ο αναπληρωτής καθηγητής Ποινικής Δικονομίας του ΔΠΘ Θεοχάρης Δαλακούρας με τη σύζυγό του

τάμε κίνητρα για τον τόπο μας αλείφοντας με αυτό τον τρόπο βούτυρο στο ψωμί των πολιτικών, που με αυτό τον τρόπο καταφέρνουν να παίζουν κομματικά παιχνίδια. Στις σημερινές μέρες κρίσης ζητάμε και πάλι από την πολιτεία είτε για τη δημιουργία νέων θεσμών, είτε για θέματα νομοθετικής ρύθμισης είτε επί πλέον κίνητρα τα οποία είναι καλά, αλλά πιστεύω ότι έχουμε παραμάθει σε αυτά τα ζητήματα και έχουμε αφήσει στην άκρη το θέμα της αυτόνομης ανάπτυξης της επιχείρησης. Σαφέστατα το κράτος πρέπει να υπάρχει και αυτό φάνηκε τις μέρες της κρίσης. Πρέπει να προλαμβάνει κάποια πράγματα και να θέτει τους όρους αλλά μέχρι εκεί και όχι να είναι αυτό που θα ενεργεί στο πλαίσιο ενός κομματικού παιχνιδιού πώς θα αναπτυχθούν οι επιχειρήσεις. Η πολιτεία πρέπει να βάζει κανόνες όταν όμως αυτούς στην Ελλάδα τους έχουμε για να μπορούμε να τους παραβιάζουμε όποτε θέλουμε αυτό είναι σαφέστατα εις βάρος της επιχειρηματικότητας.

Όσον αφορά στο ζήτημα της καινοτομίας αν εξαιρέσει κανείς το θέμα των νέων επενδύσεων, καινοτομία με την έννοια ότι κάνουμε κάτι καινούργιο, είτε στο ζήτημα της παραγωγής, είτε στο ζήτημα του μάρκετινγκ, είτε στο ζήτημα του μάντζμεντ δεν έχουμε αναπτύξει την κουλτούρα που θα έπρεπε ως επιχειρήσεις αλλά και σαν κοινωνία. Η καινοτομία είναι θέμα και μιας μικρομεσαίας επιχείρησης. Στην Κομοτηνή

Ο Περικλής Πολυζώιδης λέκτορας στο Τμήμα Κοινωνικής Διοίκησης του ΔΠΘ, και οι δημοτικοί σύμβουλοι Γιώργος Πετριδης και Σοφία Μενεσελίδου

έχουμε αρκετές επιχειρήσεις που έχουν κάνει βήματα, δυστυχώς όμως οι προσπάθειες αυτές δεν έχουν προβληθεί όπως θα έπρεπε και νομίζω ότι είναι θέμα που η ίδια η κρίση θα αναδείξει αν όμως η πολιτεία καταφέρει να παίξει το ρόλο που πρέπει».

μάντζμεντ και αυτό έγινε αντιληπτό σε μένα διαβάζοντας το βιβλίο. Οι δύο συγγραφείς έχουν πετύχει την ανάδειξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας ως κεντρική ιδέα με χρηστικές εφαρμογές στις σύγχρονες θεωρίες και πρακτικές. Δεν παραλείπουν βεβαίως τόσο στην εισαγωγή του βιβλίου τους όσο και στο τέλος να τονίσουν ότι αυτά τα ζητήματα είναι κυρίως φιλοσοφικά. Η μορφή που έχει σήμερα ο κόσμος, η κοινωνία μας, είναι αποτέλεσμα

Εχουν αλλάξει πλέον οι καιροί και η κεντρική ιδέα

δηλαδή η επιχειρηματικότητα και η καινοτομία γίνονται το σύνολο με υποσύνολα το μάντζμεντ και αυτό έγινε αντιληπτό σε μένα διαβάζοντας το βιβλίο. Οι δύο συγγραφείς έχουν πετύχει την ανάδειξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας ως κεντρική ιδέα με χρηστικές εφαρμογές στις σύγχρονες θεωρίες και πρακτικές

της ύπαρξης αγορών, ελεύθερων αγορών, που συνεχώς ελευθερώνονται περισσότερο και ξαφνικά αρχίζουμε να βιώνουμε από τη συνεχή και ξέφρενη ελευθέρωση την καταπίεση άλλων μικρότερων αγορών. Πιστεύω ότι οι ιστορικοί του μέλλοντος έχουν πολλά να γράψουν για την εποχή της παγκοσμιοποίησης ή την προσπάθεια να εξελιχθούν τα πράγματα». Τέλος, ο κ. Πολιτόπουλος αναφέρθηκε στην καινοτομία προσέγγιση του βιβλίου όπου μέσα στις σελίδες του φιλοξενούνται έργα τέχνης.

Δημήτρης Πολιτόπουλος:

«Οι συγγραφείς πέτυχαν την ανάδειξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας ως κεντρικής ιδέας»

Ο κ. Πολιτόπουλος αναφέρθηκε στην προσωπικότητα των δύο συγγραφέων και στη άοκνη προσπάθειά τους για την προσέγγιση του Δημοκρατείου με την πόλη της Κομοτηνής και ιδιαίτερα τη ΒΙΠΕ, ενώ χαρακτήρισε πετυχημένη την προσέγγιση του θέματος μέσα στο βιβλίο

«Διαβάζοντας το βιβλίο ταξίδεψα νοερά στα χρόνια που έκανα το μεταπτυχιακό μου στη Διοίκηση Επιχειρήσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου στο πρόγραμμα σπουδών υπήρχαν μαθήματα, όπως λογιστική, διοίκηση επιχειρήσεων, μάντζμεντ, μάρκετινγκ, στρατηγικό μάρκετινγκ, επιχειρηματική ηθική αλλά δεν θυμάμαι να υπήρχε ξεχωριστή ενότητα για επιχειρηματικότητα και καινοτομία ήταν όμως σε κάθε μία από τις προαναφερθείσες ενότητες ως κεντρική ιδέα και ως το ζητούμενο. Είναι έννοιες άρρηκτες συνδεδεμένες και προϋπόθεση ενασχόλησης με τα άλλα μαθήματα ειδικά σε μια χώρα όπως η ΗΠΑ όπου η επιχειρηματικότητα και η καινοτομία είναι η σπονδυλική στήλη της κοινωνίας. Έχουν αλλάξει πλέον οι καιροί και η κεντρική ιδέα δηλαδή η επιχειρηματικότητα και η καινοτομία γίνονται το σύνολο με υποσύνολα το

Γιώργος Χατζηκωνσταντίνου:

«Η θεοποίηση των εννοιών είναι επικίνδυνη»

Στην ανάγκη αναζήτησης του μέτρου και της ευκαιρίας που παρουσιάζεται σήμερα για την αναζήτησή του «**καθώς τα πράγματα μεταλλάσσονται και πάλι**» βάσει της εμπειρίας που έχει εξαχθεί όλα αυτά τα χρόνια αλλά και της δυνατότητας που δίνεται να μεταβιβασθεί αυτή μέσα από ένα τηλεοπτικό και επικοινωνιακό σύστημα το οποίο ουδέποτε υπήρξε στην ανθρωπότητα αναφέρθηκε ο κ. Χατζηκωνσταντίνου.

Ο κ. Χατζηκωνσταντίνου απαντώντας ουσιαστικά στον κ. Σαχινίδη και εκφράζοντας την άποψή του για τη σχέση της επιχείρησης με το περιβάλλον αναφέρθηκε στην «πολιτική που σήμερα επιχειρείται να επιβληθεί, και έχει επιβληθεί, με ορισμένα μέτρα τα οποία έχουν προταθεί όπως «ο ρυπαίνων πληρώνει» ή τα δικαιώματα στην ρύπανση. Είμαι απολύτως σύμφωνος ότι δεν είναι κακά, είναι ωφέλιμα και για την επιχείρηση και για την κοινωνία και για το περιβάλλον. Πρέπει όμως να πω ότι όλη αυτή η ιστορία της βιώσιμης ανάπτυξης είναι μια ιστορία που θα πρέπει ιδιαίτέρως να την προσέξουμε πολύ περισσότερο στο μέτρο που προτείνονται σήμερα πολιτικές προτάσεις για πράσινη ανάπτυξη, γιατί δίνουν στο μέλλον διεξόδους για αναθέρμανση των οικονομιών και για απορρόφηση της ανεργίας, η οποία ουδέποτε θα απορροφηθεί πλήρως. Δεν πρόκειται αυτοί που απειλήθησαν να επαναπροσληφθούν. Αυτή η βιωσιμότητα που επιζητούμε για το περιβάλλον έχει μορφοποιηθεί από μια συγκεκριμένη αντίληψη, η οποία αντιμετωπίζει το περιβάλλον με αγοραία λογική, δηλαδή το περιβάλλον δεν έχει τη λογική της οικονομίας, η φύση δεν υπολογίζει ούτε σε τιμές κόστους ούτε σε τιμές πώλησης προϊόντων. Λογική και οικονομία έχουν τη δική τους λογική. Άλλο το φυσικό και άλλο το οικονομικό σύστη-

Η θεοποίηση των εννοιών είναι επικίνδυνη ιστορία. Δεν πρέπει να θεοποιείται η έννοια του επιχειρηματία διότι δεν είναι όλοι επιχειρηματίες. Διότι δεν έχουν όλη την ευθύνη για να αντιμετωπίζουν το ρόλο τους ως φορέα όχι μόνο αναζήτησης κέρδους αλλά και κοινωνικής ευθύνης προς το περιβάλλον. Διότι δεν μπορείς να είσαι ευτυχής όταν ο διπλανός σου είναι δυστυχής»

μα. Εμείς ερχόμαστε και μοιλιάζουμε τη λογική για την προστασία του περιβάλλοντος με αγοραίες προτάσεις, δηλαδή ο ρυπαίνων πληρώνει, αγορά δηλαδή δικαιωμάτων στην ρύπανση, και προσπαθούμε να το διαφυλάξουμε με αγοραία λογική που δεν προφυλάσσει το περιβάλλον παρά μόνο από μικρές απειλές και κινδύνους που το απειλούν».

Ο κ. Χατζηκωνσταντίνου κατέθεσε τον προβληματισμό του για τις μεγάλες απει-

Παρόντες στην εκδήλωση ο επιχειρηματίας Νίκος Φαρασόπουλος, ο γενικός διευθυντής της NAPE Δαμιανός Σταθάκης και ο συνεργάτης του Γιώργου Πεταλωτή, Χρήστος Αμπατζιάνης

λής, αλλά και μια σειρά ερωτημάτων που αφορούν θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, όπως το λιώσιμο των πάγων στην Ανταρκτική, τη μείωση της βιοποικιλότητας τονίζοντας ότι η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί σοβαρή προσπάθεια για την διατήρηση του περιβάλλοντος «η οποία όμως είναι μορφοποιημένη με μία λογική που δεν είναι αυτή του φυσικού περιβάλλοντος, αλλά της αγοράς. Εστιάζοντας στον επιχειρηματία τόνισε ότι πρόκειται για σοβαρή υπόθεση και αναφέρθηκε στα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα «όπου το παιχνίδι είναι απροσδιόριστο

μεγαλομετόχους, αλλά ούτε καν στον από το νόμο οριζόμενο ελεγκτή».

Όσον αφορά στο κράτος τόνισε ότι δεν είναι θεσμός ευκαιρίας υπενθυμίζοντας ότι για χρόνια το κράτος υπέστη τον μεγαλύτερο διωγμό που θα μπορούσε να υποστεί ποτέ στην ιστορία του σε επίπεδο ιδεολογικό και πολιτικό «Όλοι οι επιχειρηματίες και τα μεγάλα συμφέροντα εναντίον του φέρονταν όταν όμως ήρθε η ώρα της κρίσης και κατέρρευσε στο κράτος απευθύνονται για να βρουν προστασία».

Ο κ. Χατζηκωνσταντίνου δήλωσε ότι δεν εί-

Πέτρος Βαφειάδης και Νατάσσα Βαφειάδου

για εμάς τους απλούς πολίτες» οι οποίοι αν και ζουν σε πλῆθισο αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας δεν έχουν πληροφόρηση γιατί η ίδια η αντιπροσωπευτική δημοκρατία έχει αλλοιωθεί. «Για να είμαστε πράγματι πολίτες και μέλη μιας κοινωνίας πολιτών θα πρέπει κατά αρχήν να έχουμε και πλήρη πληροφόρηση για αυτά που συμβαίνουν γύρω μας. Υπάρχει ένας χώρος που λέγεται εταιρική διακυβέρνηση που οι περισσότεροι πολίτες αγνοούν, ακόμη και εγώ που τριάντα χρόνια διαβάζω οικονομικά έχω πολλὰ κενά στο θέμα αυτό. Εάν οι Αμερικανοί έχουν καταφέρει να φτιάξουν μια

ναί σίγουρος αν στο χώρο των μεγάλων επιχειρήσεων υπάρχει ανταγωνισμός ενώ στο τέλος αναφέρθηκε στο όνειρο των Ελλήνων να κάνουν τα παιδιά τους δημόσιους υπαλλήλους κάτι που δεν είναι τυχαίο. «Ένας από τους λόγους που γράψαμε το βιβλίο ήταν να δώσουμε διεξόδους στους νέους» τόνισε αναφέροντας ότι «ζούμε σε μια περίοδο που δεν επιδέχεται ενέσεις πολιτικής πλήρους απασχόλησης. Η τεχνολογία έχει αλλάξει την παραγωγική βάση Σήμερα υπάρχει επιλεκτική χρήση της εργατικής δύναμης.

Όλα αυτά τα είπα γιατί δεν πρέπει να θεοποιούμε τις έννοιες. Η θεοποίηση των εννοιών

Και ο δημοτικός σύμβουλος Δάμων Δαμιανός παρών στην εκδήλωση

κοινωνία και νόμους όπου προστατεύονται τα δικαιώματα του μικρομετόχου ο ευρωπαϊκός χώρος υστερεί βαθύτατα στον χώρο αυτό. Και αυτή η εταιρική διακυβέρνηση που έχει σχέση με την εταιρική ευθύνη είναι ένα χώρος άπιστος τον οποίο οι πολιτικοί έχουν περιβάλλει με αποφάσεις που δεν επιτρέπουν στον μικρομέτοχο ούτε καν ερώτημα να απευθύνει στους

είναι επικίνδυνη ιστορία. Δεν πρέπει να θεοποιείται η έννοια του επιχειρηματία διότι δεν είναι όλοι επιχειρηματίες. Διότι δεν έχουν όλη την ευθύνη για να αντιμετωπίζουν το ρόλο τους ως φορέα όχι μόνο αναζήτησης κέρδους αλλά και κοινωνικής ευθύνης προς το περιβάλλον. Διότι δεν μπορείς να είσαι ευτυχής όταν ο διπλανός σου είναι δυστυχής».

Ηρακλής Γωνιάδης:

«Επιχειρηματίας είναι εκείνος που μαθαίνει, που κερδίζει και ανταποδίδει»

Τη διαφωνία του στην τοποθέτηση του κ. Σαχινίδη στο «**ρυπαίνων πληρώνει**» εξέφρασε και ο κ. Γωνιάδης, γιατί επιτείνει το πρόβλημα και απαλλύνει τη συνείδηση του ρυπαίνοντος ότι πληροί τις υποχρεώσεις του στην κοινωνία, εφόσον ουσιαστικά πληρώνει το κόστος που φαίνεται, καταθέτοντας συγχρόνως τον προβληματισμό του για το αποτέλεσμα του κόστους που δεν βλέπουμε και επισημαίνοντας ότι η λογική του «ο ρυπαίνων πληρώνει» μεταβιβάζεται στην τελική τιμή του προϊόντος.

Ο κ. Γωνιάδης απάντησε στην κριτική που ασκήθηκε στο θέμα της πολεμικής βιομηχανίας εξηγώντας, γιατί μήκτε ο συγκεκριμένος αφορισμός. «**Πράγματι έχει το ιδεαλιστικό περιεχόμενο που εντόπισε ο κ. Σαχινίδης. Όμως σε ένα άλλο σημείο λέμε ότι οι περισσότερες τεχνολογίες που χρησιμοποιούμε σήμερα είναι αυτές που χρησιμοποιήθηκαν πριν από δεκαετίες μέσα από την πολεμική βιομηχανία. Επίσης ξέρουμε ότι οι πολεμικές βιομηχανίες είναι ιδιωτικές, -ο κ. Σαχινίδης έθεσε το ερώτημα τι θα γίνει αν ήταν κρατικές εμείς βέβαια δεν συμφωνούμε σαφώς σε αυτό-, αλλά λειτουργούν με κρατικοοικονομικά κριτήρια. Οθόκληρη Αμερική που είναι πολεμικός των επιδοτήσεων πάσης μορφής σε όλο τον κόσμο επιδοτεί την οικονομία της μέσα από την πολεμική βιομηχανία, γιατί είναι αυτή που τροφοδοτεί τα λεφτά προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις για να κάνουν έρευνα, γιατί είναι εθνικό προϊόν».**

Ο κ. Γωνιάδης αναφέρθηκε στην ιδιαίτερη δομή του βιβλίου γιατί όπως είπε ήθελε να δείξουν ότι το μυαλό του ανθρώπου λειτουργεί σε πολλὰ επίπεδα, άσχετα αν το σύστημα μας έχει μάθει να λειτουργούμε γραμμικά, το μυαλό μας λειτουργεί ασύμμετρα και πολλαπλά για αυτό και συνδυάζουν διαφορετικά πράγματα.

Χαρακτήρισε το εγχείρημα φιλόδοξο «γιατί ήρθαμε να μιλήσουμε για σπινί στο σπίτι του κρεμασμένου» γιατί δεν είναι υπερβολή αυτό που λέχθηκε και από τον κ. Κουρούδη ότι η χώρα μας μισεί το σύγχρονο επιχειρηματία. Εμείς το ήμῃσαμε να μιλήσουμε για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, για την ανάγκη να περάσουμε σε ένα τέτοιο μοντέλο. Δεν φιλοδοξούμε να καταστήσουμε όλους τους Έλληνες επιχειρηματίες. Φιλοδοξούμε όμως να υποκινήσουμε κάποιους να ψαχθούν και να αρχίσουν να λειτουργούν επιχειρηματικά. Η επιχειρηματικότητα είναι δημιουργικότητα, γιατί η επιχειρηματικότητα δίνει διεξόδο στις ανάγκες του μυαλού, γιατί η επιχειρηματικότητα πρέπει να έχει χαρακτηριστικά ανθρωπομορφικά. Σύμφωνα με τον κ. Γωνιάδη το βιβλίο γράφτηκε για τους υγιείς επιχειρηματίες της Ελλάδας και κλείνοντας έκανε αναφορά σε Οθληδό επιχειρηματία τον οποίο συνάντησε κάνοντας έρευνα που το 2005, ο οποίος είχε χριστεί ο καλύτερος επιχειρηματίας της ΕΕ, είχε ιδρύσει 79 επιχειρήσεις και έχει ένα στρατό μισθωτών. «**Αυτός μου είπε το εξής: Επιχειρηματίας είναι εκείνος που μαθαίνει που κερδίζει και ανταποδίδει**». Κάνοντας μια γρήγορη ανάγνωση τόνισε ότι «ο επιχειρηματίας πρέπει να μαθαίνει. Το λάθος μας είναι ότι νομίζουμε ότι φθάσαμε στο απόγειο της γνώσης μας, νομίζουμε ότι τα πράγματα όπως γινόντουσαν χτες θα γίνονται και σήμερα. Ζούμε όμως εποχές που το εγγόνι ξέρει περισσότερα από τον παππού και άρα για να είμαστε μέσα στα πράγματα πρέπει να μαθαίνουμε. Το δεύτερο να κερδίζουμε όχι όμως να βγάζουμε λεφτά που σημαίνει με κάθε τρόπο αποκτώ πλούτο και άρα χάνεται το στοιχείο το ανθρωποκεντρικό και ηθικό. Πρέπει να κερδίζει λεφτά γιατί σε διαφορετική περίπτωση δεν θα υπάρχει η επιχειρηματική του δομή. Το τρίτο είναι να ανταποδίδει. Επιχειρηματίας που δεν αφήνει μέσα στην περιοχή του είναι καταδικασμένος να πεθάνει. Ανταπόδοση σημαίνει μισθός, χορηγίες, υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας. Εμείς αυτούς τους επιχειρηματίες θέλουμε και αυτούς τιμάμε. Αφήστε μας να ελπίζουμε. Θέλω να ζω με αυτή την ουτοπία».

είναι αυτή που τροφοδοτεί τα λεφτά προς τις ιδιωτικές επιχειρήσεις για να κάνουν έρευνα, γιατί είναι εθνικό προϊόν».

Ο κ. Γωνιάδης αναφέρθηκε στην ιδιαίτερη δομή του βιβλίου γιατί όπως είπε ήθελε να δείξουν ότι το μυαλό του ανθρώπου λειτουργεί σε πολλα επίπεδα, άσχετα αν το σύστημα μας έχει μάθει να

λειτουργούμε γραμμικά, το μυαλό μας λειτουργεί ασύμμετρα και πολυεπίπεδα για αυτό και συνδύασαν διαφορετικά πράγματα.

Χαρακτήρισε το εγχείρημα φιλόδοξο «γιατί ήρθαμε να μιλήσουμε για σχοινί

νιάδη το βιβλίο γράφτηκε για τους υγιείς επιχειρηματίες της Ελλάδας και κλείνοντας έκανε αναφορά σε Ολλανδό επιχει-

φθάσαμε στο απόγειο της γνώσης μας, νομίζουμε ότι τα πράγματα όπως γίνονταν χτες θα γίνονται και σήμερα.

Παρών και ο νομάρχης Ροδόπης Άρης Γιαννακίδης

ρηματία τον οποίο συνάντησε κάνοντας έρευνα που το 2005, ο οποίος είχε χρυσή ο καλύτερος επιχειρηματίας της ΕΕ, είχε ιδρύσει 79 επιχειρήσεις και έχει ένα

Ζούμε όμως εποχές που το εγγόνι ξέρει περισσότερα από τον παππού και άρα για να είμαστε μέσα στα πράγματα πρέπει να μαθαίνουμε. Το δεύτερο να κερδίζουμε

Στο κοινό πολλοί νεοήλθιοι αλλά και οι της ΑΔΕΔΥ Γιώργος Τριανταφυλλόπουλος και Παναγιώτης Τσουκαλάς. Πίσω ο Σταύρος Τσάγκος, η Άρτεμις Σιληπού και ο Κίμων Αναστασίου, άπαντες από το Δημοκρίτειο

στρατό μισθωτών. «Αυτός μου είπε το εξής: Επιχειρηματίας είναι εκείνος που μαθαίνει που κερδίζει και ανταποδίδει». Κάνοντας μια γρήγορη ανάγνωση τόνισε ότι «ο επιχειρηματίας πρέπει να μαθαίνει. Το λάθος μας είναι ότι νομίζουμε ότι

όχι όμως να βγάζουμε λεφτά που σημαίνει με κάθε τρόπο αποκτώ πλούτο και άρα χάνεται το στοιχείο το ανθρωποκεντρικό και ηθικό. Πρέπει να κερδίζει λεφτά γιατί σε διαφορετική περίπτωση δεν θα υπάρχει η επιχειρηματική του

Ο γραμματέας της Νομαρχιακής Επιτροπής ΠΑΣΟΚ Νομού Ροδόπης κ. Παύλος Δαμιανίδης και ο Γραμματέας ΠΑΣΠ Νομικής κ. Θανάσης Γλαβίνας

δομή. Το τρίτο είναι να ανταποδίδει. Επιχειρηματίας που δεν αφήνει στην περιοχή του είναι καταδικασμένος να πεθάνει. Ανταπόδοση σημαίνει μισθοί, χορηγίες, υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας. Εμείς αυτούς τους επιχειρηματίες θέλουμε και αυτούς τιμάμε. Αφήστε μας να ελπίζουμε. Θέλω να ζω με αυτή την ουτοπία.

Φίλιππος Σακινίδης:

«δύο είναι οι τρόποι για να αλλάξουμε συμπεριφορές»

Απαντώντας ο κ. Σακινίδης στη θέση που εξέφρασαν ο κ. Χατζηκωνσταντίνου αλλά και ο κ. Γωνιάδης που αφορούσε στο «ο ρυπαίνων πληρώνει» χρησιμοποιώντας την ερώτηση «αν αυτή τη στιγμή σας ρωτήσω αν με τη στάση μας επηρεάζουμε το περιβάλλον θα απαντήσετε αρνητικά» ανέπτυξε τη δική του στάση και θεωρία για το θέμα «Αν καθίσω και αποκρυπτογραφώ τι ακριβώς έχει συμβεί ίσως ορισμένα κυβικά μέτρα πάγου της Ανταρκτικής να έχουν λιώσει το διάστημα αυτό που είστε εδώ και μόνο από το γεγονός ότι

Αν καθίσω και αποκρυπτογραφώ τι ακριβώς έχει συμβεί ίσως ορισμένα κυβικά μέτρα πάγου της Ανταρκτικής να έχουν λιώσει το διάστημα αυτό που είστε εδώ και μόνο από το γεγονός ότι είστε εδώ

είστε εδώ». Εξηγώντας την ευθύνη για αυτό επέμεινε ότι είναι λάθος η προσέγγιση που έγινε τονίζοντας ότι «μέσα στην αίθουσα υπάρχει ένας αριθμός από λάμπες που είναι αναμμένες και όλη αυτή η ενέργεια παρήχθη από τη ΔΕΗ που χρησιμοποιεί ορυκτό καύσιμο που λέγεται λιγνίτης. Εκτιμώ επομένως ότι σε ένα μεγάλο βαθμό αυτό οφείλεται γιατί ως χώρα παράγουμε ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιώντας λιγνίτη που εκπέμπει ρύπους που καταστρέφουν το περιβάλλον και ευθύνονται για το γεγονός ότι αυτή την ώρα κάποια κομμάτια πάγου λιώνουν. Αυτό είναι δεδομένο. Αν ακούσω τον κ. Γωνιάδη και λιγότερο τον κ. Χατζηκωνσταντίνου θα πω ότι είναι βρωμερό το «ο ρυπαίνων πληρώνει». Αυτή τη στιγμή η Ελλάδα μπορεί όμως να αξιοποιήσει ότι έχει ένα καύσιμο το οποίο δεν προκαλεί κανένα πρόβλημα στο περιβάλλον. Έχουμε γεωθερμία, ήλιο, αέρα και μάλιστα ένα αιοηικό δυναμικό πρωτοφανές και μοναδικό». Ο κ. Σακινίδης έδωσε το παράδειγμα της Γερμανίας αλλά και της Δανίας και Σκωτίας που είναι μπροστά στην εκμετάλλευση της αιοηικής ενέργειας εν αντιθέσει με την Ελλάδα που μέχρι σήμερα δεν έχει εκμεταλλευτεί τις δυνατότητές της, ενώ εξέφρασε την άποψη ότι για να αποφύγουμε την ηλεκτρική ενέργεια και να εκμεταλλευτούμε την αιοηική πρέπει να δοθούν κίνητρα και ο μόνος τρόπος είναι ένας μηχανισμός που σήμερα εφόσον ζούμε καλώς ή κακώς σε συνθήκες καπιταλισμού προκύπτει μέσα από τη λογική της αγοράς. Τόνισε δε ότι δύο είναι οι τρόποι για να αλλάξουμε συμπεριφορές ως προς την προστασία του περιβάλλοντος, η παιδεία και να πληρώνει εκείνος που ανεξέλεγκτα μολύνει το περιβάλλον»

στο σπίτι του κρεμασμένου» □ γιατί δεν είναι υπερβολή αυτό που λέχθηκε και από τον κ. Κουρούδη ότι η χώρα μας μισεί το σύγχρονο επιχειρηματία. Εμείς τολημήσαμε να μιλήσουμε για την επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα, για την ανάγκη να περάσουμε σε ένα τέτοιο μοντέλο. Δεν φιλοδοξούμε να καταστήσουμε όλους τους Έλληνες επιχειρηματίες. Φιλοδοξούμε όμως να υποκινήσουμε κάποιους να ψαχθούν και να αρχίσουν να λειτουργούν επιχειρηματικά. Η επιχειρηματικότητα είναι δημιουργικότητα, γιατί η επιχειρηματικότητα δίνει διέξοδο στις ανάγκες του μυαλού, γιατί η επιχειρηματικότητα πρέπει να έχει χαρακτηριστικά ανθρωπομορφικά. Σύμφωνα με τον κ. Γω-